

© Ventil 20 (2014) 3, Tiskano v Sloveniji.
Vse pravice pridržane.
© Ventil 20 (2014) 3, Printed in Slovenia.
All rights reserved.

Impresum

Internet:
http://www.revija-ventil.si

e-mail:
ventil@fs.uni-lj.si

ISSN 1318-7279
UDK 62-82 + 62-85 + 62-31/-33 + 681.523 (497.12)

VENTIL – revija za fluidno tehniko, avtomatizacijo
in mehatroniko
– Journal for Fluid Power, Automation
and Mechatronics

Letnik	20	Volume
Letnica	2014	Year
Številka	3	Number

Revija je skupno glasilo Slovenskega društva za fluidno
tehniko in Fluidne tehnike pri Združenju kovinske industrije
je Gospodarske zbornice Slovenije. Izhaja šestkrat letno.

Ustanovitelj:
SDFT in GZS – ZKI-FT

Izdajatelj:
Univerza v Ljubljani, Fakulteta za strojništvo

Glavni in odgovorni urednik:
prof. dr. Janez TUŠEK

Pomočnik urednika:
mag. Anton STUŠEK

Tehnični urednik:
Roman PUTRIH

Znanstven-strokovni svet:
izr. prof. dr. Maja ATANASIJEVIČ-KUNC, FE Ljubljana
izr. prof. dr. Ivan BAJŠIČ, FS Ljubljana
doc. dr. Andrej BOMBAČ, FS Ljubljana
prof. dr. Peter BUTALA, FS Ljubljana
prof. dr. Alexander CZINKI, Fachhochschule Aschaffenburg,
ZR Nemčija
doc. dr. Edvard DETIČEK, FS Maribor
prof. dr. Janez DIACI, FS Ljubljana
prof. dr. Jože DUHOVNIK, FS Ljubljana
izr. prof. dr. Niko HERAKOVIČ, FS Ljubljana
mag. Franc JEROMEN, GZS – ZKI-FT, je upokojen
izr. prof. dr. Roman KAMNIK, FE Ljubljana
prof. dr. Peter KOPACEK, TU Dunaj, Avstrija
mag. Milan KOPAC, POCLAIN HYDRAULICS, Žiri
izr. prof. dr. Darko LOVREC, FS Maribor
izr. prof. dr. Santiago T. PUENTE MÉNDEZ, University of
Alicante, Španija
doc. dr. Franc MAJDIČ, FS Ljubljana
prof. dr. Hubertus MURRENHOFF, RWTH Aachen, ZR Nemčija
prof. dr. Gojko NIKOLIĆ, Univerza v Zagrebu, Hrvaška
izr. prof. dr. Dragica NOE, FS Ljubljana
dr. Jože PEZDIRNIK, FS Ljubljana
Martin PIVK, univ. dipl. inž., Šola za strojništvo, Škofja Loka
prof. dr. Alojz SLUGA, FS Ljubljana
Janez ŠKRLEC, inž., Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
prof. dr. Brane ŠIROK, FS Ljubljana
izr. prof. dr. Željko SITUM, Fakultet strojarstva in brodogradnje
Zagreb, Hrvaška
prof. dr. Janez TUŠEK, FS Ljubljana
prof. dr. Hironao YAMADA, Gifu University, Japonska

Oblikovanje naslovnice:
Miloš NAROBÉ

Oblikovanje oglašev:
Narobe Studio, d.o.o., Ljubljana

Lektoriranje:
Marjeta HUMAR, prof., Brigita Orel

Računalniška obdelava in grafična priprava za tisk:
Grafex, d.o.o., Izlake

Tisk:
LITTEA PICTA, d. o. o., Ljubljana

Marketing in distribucija:
Roman PUTRIH

Naslov izdajatelja in uredništva:
UL, Fakulteta za strojništvo – Uredništvo revije VENTIL
Aškerčeva 6, POB 394, 1000 Ljubljana
Telefon: + (0) 1 4771-704, faks: + (0) 1 2518-567 in
+ (0) 1 4771-772

Naklada:
1500 izvodov

Cena:
4,00 EUR – letna naročnina 24,00 EUR

Revijo sofinancira Javna agencija za raziskovalno
dejavnost Republike Slovenije (ARRS).

Revija Ventil je indeksirana v podatkovni bazi INSPEC.

Na podlagi 25. člena Zakona o davku na dodano
vrednost spada revija med izdelke, za katere se plačuje
8,5-odstotni davek na dodano vrednost.

Ali bi bila ponovna uvedba »vajenskega« izobraževanja v naš šolski sistem korak nazaj?

Na tem mestu smo že večkrat zelo kritično
pisali o našem izobraževalnem sistemu. Tudi
nekateri drugi, na primer prof. dr. M. Kos, že
desetletja opozarjajo, da je v našem šolskem
sistemu marsikaj narobe. Številni podjetniki
in v zadnjem obdobju predvsem obrtniki in
zasebniki opozarjajo na neskladja med kadro-
vskimi potrebami in ponudbo na trgu delovne
sile. Podjetje Gorenje Orodjarna je svojo viso-
kotehnološko proizvodnjo selilo v Srbijo, ker
pri nas ne dobi zadosti izobraženih orodjarjev
in drugih kovinarjev. Tudi v drugih industrijsko

razvitih delih Slovenije se srečujejo s podobnimi težavami. Obsežna mednarodna
raziskava, ki je zajela 620 slovenskih delodajalcev je pokazala, da pri nas najbolj
primanjkuje kadra na tehničnem področju. Najbolj so iskani kvalificirani kovinarji,
kot so orodjarji, rezkalci, strugarji, monterji in varilci. Med visoko izobraženimi pa
najbolj primanjkuje strojnikov, elektroinženirjev in informatikov.

Ena izmed dokaj argumentiranih razlag, zakaj imajo Nemčija, Avstrija in Švica
tako nizko brezposelnost, je tudi v tem, da imajo te države tako imenovan dualni
sistem izobraževanja oziroma vajenski sistem šolanja. Znano je, da je pred nekaj
leti Nemčija izvedla veliko akcijo dualnega izobraževanja za Španijo in ji pomaga-
la uvesti tak sistem v njihovi državi.

V Nemčiji je bilo pred dobrim desetletjem brezposelnih čez pet milijonov za delo
spodobnih ljudi, tudi številnih mladih. Za zaježitev naraščanja brezposelnosti je
okrepil sam takratni kancler Gerhard Schröder, ki je izvedel reforme pod nazi-
vom Agenda 2010. Pritisnil je na socialne partnerje, sindikate in gospodarstvo.
Sindikati in vlada so vplivali zlasti na gospodarstvo, da mora ustvariti za brezpo-
selne dovolj delovnih mest, predvsem dovolj poklicnega izobraževanja za mlade.
Pri tem je vlada pomagala z družbeno klimo in finančno. Rezultati so bili in so
očitni: v času, ko v Grčiji brezposelnost med mladimi dosega skoraj 60 %, v Španiji
pošteno čez 50 in v vsej EU 23,5 %, je v Nemčiji le 7,5-odstotna. V obdobju
globoke krize družbenega vzpenjanja, ki prizadeva mnoge razvite države, dualni
izobraževalni sistem skrbi za mlade in hkrati ohranja vrhunsko proizvodnjo. Na
osnovi navedenih rezultatov sta španska in italijanska vlada že pred dobrim letom
napovedali uvedbo sistema izobraževanja za mlade, kot ga ima Nemčija.

Nemški dualni sistem izobraževanja je dobil zelo visoko oceno tudi pri mednaro-
dni organizaciji UNESCO, ki ga je priporočila tudi ostalim državam.
Ker se pri nas nič ne premakne v smeri dualnega izobraževanja, so se že pojavile
avstrijske izobraževalne ustanove, ki vabijo naše dijake, naj se vključijo v njihov
sistem poklicnega izobraževanja, in pri tem med vrsticami navajajo, da jim z izo-
braževanjem zagotovijo tudi redno službo po končanem šolanju.

Pri nas smo imeli zelo zgleden vajenski sistem izobraževanja, v katerem so dijaki
in dijakinje dobili zadosti teoretičnega znanja in praktičnih veščin za delo v indu-
striji, pa smo ga pred tremi desetletji s političnim dekretom ukinili. Vsi poskusi, da
bi ga ponovno uvedli, so bili do sedaj zaman.

Navedena dejstva pa naše politike na področju šolstva ne zanimajo in jim očitno
nič ne pomenijo. Prav nerazumljivo je, da šolska politika, v kateri so sami peda-
gogi, ne zazna potrebe na trgu, želje podjetnikov in obrtnikov in tudi želje mladih
šolajočih se deklet in fantov. Mnogi se že cela desetletja sprašujemo, zakaj imamo
Ministrstvo za izobraževanje, če navedenih anomalij ne zazna, se o njih ne pogo-
varja in skuša razmere primerno urediti.

Kaj pa je pravzaprav dualni sistem izobraževanja? To je način usposabljanja in
šolanja za določen poklic. Običajno šolanje traja tri leta. Polovico časa učenci
preživijo v šoli in drugo polovico v podjetju. Učenci so zavarovani in teče jim po-
kojninska doba. Večina udeležencev tega izobraževanja ima po pridobitvi naziva
za poklic tudi zagotovljeno službo. Poleg tega je možno, da mladi po končanem
šolanju nadaljujejo študij na višjem nivoju.

Prav nerazumljivo so odločitve naših šolskih politikov. Ali si mladi danes res ne
želijo nasvetov pri izbiri poklica? Ali mladim res nič ne pomeni situacija na trgu
delovne sile in kaj bodo počeli po končanem šolanju? Toliko se družim z mladimi,
da lahko zapišem, da so danes mladi talentirani za številne poklice in da njho-
ve želje o izbiri poklica določajo predvsem informacije, ki jih dobijo v okolju, iz
katerega izhajajo. V našem osnovnošolskem in tudi v srednješolskem sistemu pa
okolje na splošno ni naklonjeno tehničnemu izobraževanju, kaj šele poklicnemu,
kot je dualni oziroma vajenski sistem.

Janez Tušek